

ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ТА РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ НУТРІЇВНИЦТВА

Постановка проблеми. Підвищення економічної ефективності галузі тваринництва поряд із стабілізацією та нарощуванням поголів'я передбачає диверсифікацію нових напрямів розвитку.

Серед таких, останнім часом набуває поширення розведення нутрій, яке з приватного сектора поступово трансформувалось в спеціалізовані та підсобні господарства АПК. Цей процес обумовлений зростаючим попитом населення на хутро та дієтичне м'ясо.

Ефективність розвитку цієї підгалузі багато в чому залежить від відпрацьованості технологічного циклу, маркетингової діяльності відповідних служб, організаційних аспектів тощо.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Враховуючи зростаючий тиск закордонних поставок тваринницької продукції, що істотно впливає на економічні показники галузі тваринництва в Україні досить актуальним є вивчення питань економічної ефективності вітчизняного виробництва тваринницької продукції, зокрема м'яса і шкурки нутрій. Питанню визначення ефективних економічних параметрів через комплекс дотримання відповідних організаційних, технологічних і ринкових чинників в нутрієводстві присвятили свої роботи Н. Балакирев, Т. Дудар, В. Пабот, Н. Фірсова, К. Свириденко.

Критичний розгляд цих праць показує на складність проведення аналізу та визначення ефективності нутрієводства, що пояснюється специфікою галузі, яка полягає в незначній кількості таких підприємств, їх малими розмірами, концентрації в малих та фермерських господарствах, динамічністю форми ведення, а звідси обмеженість в часі при проведенні досліджень. В цілому це обумовлює необхідність формувати наряду з традиційними і систему нових методів обробки кількісної інформації.

Формування завдання дослідження. З метою формування ефективних підходів до підвищення економічних показників галузі тваринництва, дрібних тварин пушного і м'ясного напрямів використання існує необхідність обґрунтування основних факторів, що підвищують інвестиційну привабливість, адаптацію до ринкових умов нутрієвницьких підприємств.

Виклад основного матеріалу. Історично-економічний ракурс звірницької галузі вказує на основоположні чинники які впливають на її економічну ефективність. Це насамперед технологічна складова виробництва хутра і м'яса, стан попиту і пропозицій на хутровому ринку, доступність і цінність кормів.

На наш погляд, систему показників економічної ефективності нутрієводства доцільно згрупувати в чотири групи, а саме:

- перша – показники на етапі парування нутрій;
- друга – на етапі щеніння і лактації самок;
- третья – показники на етапі відгодівлі молодняку;
- четверта – показники забійних, м'ясних та хутряних якостей нутрій [2].

В першу групу показників можна віднести наступні: заплідненість самок, %; плодючість самок, гол.; кількість щенят на 1м² вигулу, гол.; кількість самок на 1 самця, гол.

До другої групи входять такі показники: вихід ділового приплоду; плодючість самок, гол.; збереження молодняку, %; жива маса молодняку у 60-денному віці, г.

Третю групу показників формують такі: збереження молодняку, %; середня жива маса 1 голови, г.; середньодобовий приріст живої маси, г; витрати кормів на 1 кг.

приросту, кг.; отримано нутрій в живій масі на 1м² вигулу, кг.; витрати кормів на 1 гол. молодняка за періодами росту, кг.; вартість продукції на 1 гол. вирощеного молодняка, грн.

Четверта група показників, це: забійний вихід, %; вихід м'язів від живої маси, %; вихід м'язів від забійної маси, %; середня вартість 1 ц м'яса, грн.; середня вартість 1 тушки, грн.; площа шкурки, дм²; середня вартість 1 шкурки, грн.; витрати кормів на виробництво 1 тушки, кг.; витрати кормів на виробництво 1 шкурки, кг.; якість шкурки нутрій (за групами якості).

Існуюча в Україні система виробництва продукції нутрієвництва постійно знаходиться під впливом різноманітних чинників, зокрема ринкових, сировинних, конкурентних, економічних, фінансових, державних, міжнародних, біологічних, кліматичних, національно-демографічних, науково-технічних, генетичних, людських, технологічних.

Виробничий досвід ведення цієї підгалузі тваринництва показує, що основними факторами підвищення її економічної ефективності є технологічні умови утримання, а серед них біологічно обґрунтовані і економічно доцільні норми площі утримання, якість виробленої продукції, збалансована якість кормів. Відпрацювання цих складових і забезпечує економічний ефект нутрієвництва [1].

Одним з шляхів зниження загальних затрат і скорочення собівартості виробництва продукції є зменшення витрат на виробництво кормів за рахунок налагодження роботи власних потужностей, насамперед по виробництву комбікормів. Сировиною для цього є давальницькі, або в ряді випадків власні компоненти (зерно, соя, шроти, жмих, трав'яна мука, зерновідходи).

Враховуючи цей відносно новий напрям в розвитку тваринницької галузі, який підвержений таким ризикам як виробничий, соціальний, ринковий, фінансовий на стадії свого становлення та розвитку він потребує державної підтримки у вигляді дотацій до певного рівня цін. Інша специфічна риса господарств, які займаються вирощуванням нутрій, полягає в особливостях їх діяльності, так як частіше за все такі підприємства належать до малих сільськогосподарських підприємств, а з іншого – унікальність виробничого процесу таких підприємств обмежує їх ринкові можливості як із формування ресурсної бази, так і – системи збуту продукції.

Вивчення чинників внутрішнього та зовнішнього середовища на ефективність виробництва продукції підприємства показало, що оскільки дана галузь знаходиться на етапі свого формування та розвитку на сьогоднішній час більш впливовими є внутрішні. Серед них найбільш значимими є племінна робота (18,5 – 20,5%), умови годівлі (13,5-15,5%), кваліфікація персоналу (12,0-14,0%). Найвагомим фактором зовнішнього середовища є ветеринарна підтримка – біля 20%. До найменш впливових факторів, що зумовлюють економічну ефективність виробництва продукції нутрієводства слід віднести рівень автоматизації процесів виробництва і наукове забезпечення виробничої діяльності.

Більш детальне вивчення всього різноманіття чинників впливу на даний вид виробництва показав на різну ступінь їх значення, як правило малозначущу. Це такі як віковий склад поголів'я, інтеграційні процеси між постачальниками кормів і звірогосподарствами, переробниками хутряної сировини та торговельними організаціями, кількісний і якісний склад конкурентів тощо.

Висновки. Особливістю вітчизняного ринку хутра є висока частка імпортової продукції, за цінами істотно нижчими від вітчизняних. Підвищення економічної ефективності українського звідництва лежить в площині підвищення його конкурентоздатності через низку факторів зовнішнього і внутрішнього середовища, насамперед організації виробництва, технологій і племінної роботи.

Анотація

В статті дана економічна оцінка і чинники підвищення ефективності вітчизняного звірництва, насамперед нутріївництва.

Ключові слова: економічна ефективність, нутрієвництво, зовнішні та внутрішні чинники впливу, хутряний ринок

Анотация

В статье дана экономическая оценка и рассмотрены основные факторы повышения экономической эффективности отечественного звероводства, прежде всего нутриеводства.

Ключевые слова: экономическая эффективность, нутриеводство, внешние и внутренние факторы влияния, меховой рынок.

Summary

In the article is given the economic evaluation and are looked through the major factors of increasing of economic efficiency for domestic offers, especially coypu-growing.

Key-words: economic efficiency, coypu-growing, external and internal influences, fur market.

Список використаних джерел:

1. Свириденко К.О. Залежність ефективності відтворення поголів'я нутрій від щільності утримання / К.О. Свириденко // Таврійський науковий вісник: зб. наук. праць ХДАУ. -Херсон, 2008, -вип. 56. –с.124-130

Свириденко К.О. Підвищення ефективності виробництва продукції нутріївництва / К.О. Свириденко // Вісник ХНАУ: зб. наук. праць ХНАУ. -Харків, 2009, -№ 56 С.313-318